

KANDIDAT

507

PRØVE

JUS2001 1 Kontraktsrett II

Emnekode	JUS2001
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	19.10.2020 07:00
Sluttid	19.10.2020 13:00
Sensurfrist	09.11.2020 22:59
PDF opprettet	11.11.2020 08:00

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
i	Informasjon	Dokument
1	Del I - teori (vektes 1/3)	Langsvar
2	Del II Praktikum (vektes 2/3)	Langsvar

1 **Del I - teori (vektes 1/3)**

De alminnelige kontraktsrettslige prinsippene i norsk rett.

Skriv ditt svar her...

I kontraktsretten er det mange alminnelige prinsipper. Prinsippene utgjør blant annet bakgrunnsretten for enkelte kontraktstyper. Noen prinsipper utledes av de øvrige kontraktslovgivningene, hvor samme bestemmelse går igjen i de ulike lovene. En slik bestemmelse taler for at innholdet er et alminnelig obligasjonsrettslig prinsipp.

1.1 Avtalefrihet

I alle tilfeller hvor det omfattes en kontrakt, er det et alminnelig prinsipp om avtalefrihet. Dette prinsippet er lovfestet i NL 5-1-1 og er ett av grunnprinsippene i kontraktsretten. Prinsippet innebærer at partene som skal inngå kontrakt, har frihet til å inngå på den måten de selv skulle ønske, med det innholdet de selv ønsker, så lenge det ikke strider mot lov eller ærbarhet.

Prinsippet om avtalefrihet vises for eksempel i at en muntlig avtale er like bindende som en skriftlig avtale. Det settes ikke krav til hvordan en avtale inngås. I tillegg skal partene få kunne avtale det innholdet som de selv ser seg tjent med.

Det er imidlertid enkelte begrensninger i avtalefriheten. I avtaler mellom parter med ujevnt styrkeforhold vil loven sette begrensninger for hvilke vilkår og avtaler som skal kunne inngås. Eksempelvis forbrukerkjøpsloven av 2002; i §3 fremgår det at det ikke kan avtales avtaler eller vilkår som er ugunstigere for forbrukeren enn det som fremgår av loven. Loven er dermed preseptorisk. Det kan videre ikke inngås avtaler som har et ulovlig innhold, eller avtaler som strider mot ærbarhet.

1.2 Avtaler skal holdes

Et annet grunnprinsipp er prinsippet om at avtaler skal holdes - pacta sunt servanda. Dette prinsippet er også lovfestet i NL 5-1-2. Det fremgår der at alle avtaler som frivillig er inngått, med nærmere krav om myndighet og lignende, skal holdes etter det innholdet avtalen har.

Dette innebærer at når partene har inngått en avtale, skal den holdes så godt det lar seg gjøre. Prinsippet utledes av hensynet til forutberegnelighet. En part skal kunne inngå en avtale uten frykten for at den andre part ikke oppfyller kontraktsmessig. Prinsippet om at avtaler skal holdes er også et grunnprinsipp i kontraktsretten.

1.3 Gjensidighetsprinsippet

Et annet prinsipp som gjør seg gjeldende spesielt i kontraktsretten, er gjensidighetsprinsippet, eller likevektsprinsippet. Det er her snakk om yttelse mot yttelse. Avtalen mellom to parter skal oppfylles likt.

Avtaler inngås med henblikk på at begge parter skal yte og motta. Dersom den ene part ikke yter, vil ikke kontrakten bli oppfylt kontraktsmessig, og den andre part vil tape på å ha inngått kontrakten.

Fra dette prinsippet kan en se hen til detensjonsretten i kontraktslovgivningen. Detensjonsretten gir adgang for en part til å holde tilbake sin kontraktssum dersom det oppstår kontraktsbrudd. Dette kan være spesielt nytteverdig i tilfeller hvor den ene part nekter å oppfylle. Hensynet bak detensjonsretten er å sikre

partens krav på ytelsen etter kontrakten, samt skape oppfyllellespress.

Detensjonsretten er lovfestet i f.eks. kjøpsloven §42. I lovbestemmelsen fremgår det at adgangen til å holde tilbake kjøpesummen vil sikre at kjøper får kontraktsbruddskravet sitt dekket.

1.4 Lojalitetsplikten

Et grunnleggende prinsipp i alle kontraktsforhold er lojalitetsplikten. Det innebærer at partene skal ivareta og hensynta den andre parts interesser i rimelig utstrekning. En part skal ikke opptre illojalt overfor den andre part. Fra prinsippet om lojalitet kan det utledes flere alminnelige kontraktsrettslige prinsipper.

1.4.1 Opplysningsplikten

Opplysningsplikten innebærer at en part skal opplyse om aktuelle forhold ved kontraktsytelsen, som anses relevante for den andre part. Plikten utledes av lojalitetsplikten ved at det kreves en viss aktsomhet overfor den andre part, ved å informere om aktuelle forhold rundt kontraktsytelsen.

Brudd på opplysningsplikten kan medføre kontraktsbruddskrav i alle kontraktslover. Opplysningsplikten er lovfestet i flere lover, f.eks. forbrukerkjøpsloven §16 første ledd bokstav b. Det fremgår der at selger plikter å opplyse om forhold ved kontraktsgjenstanden.

Brudd på opplysningsplikten kan medføre kontraktsbruddkrav som heving og prisavslag. Det er også alminnelig antatt at den part som gir en opplysning, har som regel risikoen for at denne opplysningen er korrekt. Uriktige eller tilbakeholdte opplysninger medfører kontraktsbrudd, og er lovfestet.

1.4.2 Undersøkelsesplikt

Et annet prinsipp som utledes av lojalitetsplikten er den alminnelige undersøkelsesplikten. Det innebærer at kjøper av en ting, plikter å undersøke gjenstanden i rimelig utstrekning. Undersøkelsesplikten og opplysningsplikten trer til en viss grad inn i hverandre.

Det er imidlertid klart at opplysningsplikten hos en selger strekker seg lengre enn undersøkelsesplikten hos kjøper. Spesielt i forhold der en part er forbruker og den andre opptre innen næring, vil disse pliktene vises. En næringsdrivende vil som regel ha større plikt om å opplyse om forhold, enn forbrukeren har til å undersøke det aktuelle forholdet. En kjøper kan etter undersøkelsesplikten ikke gjøre gjeldende mangel som han kjente eller måtte kjenne til.

1.4.3 Varslingsplikt

En part har varslingsplikt om enkelte forhold. For eksempel reklamasjonsreglene. Den part som oppdager kontraktsbrudd har plikt til å gi melding om kontraktsbruddet til den misligholdende part. I de øvrige kontraktslovene er det gitt ulike absolutte reklamasjonsfrister, disse er ikke alminnelige prinsipper.

Det er imidlertid et alminnelig prinsipp om at reklamasjon skal fremsettes innen rimelig tid etter at kjøper oppdaget, eller burde ha oppdaget mangelen. Den relative reklamasjonsfristen utgjør et alminnelig prinsipp, og er lovfestet i kontraktslovene, f.eks. kjøpsloven §32.

Kjøperen taper altså sin rett til å fremme kontraktsbruddskrav dersom han ikke gjør den aktuelle mangelen gjeldende for selger innen rimelig tid. Dette bunngrunnet i hensynet til at kontraktsavtaler ikke skal løpe i uendelig tid uten at partene kan si seg ferdig med kontraktsforholdet.

1.4.4 Medvirkningsplikt

Et annet prinsipp som utledes av lojalitetsplikten er den alminnelige medvirkningsplikten. Kontraktsparter har plikt til å medvirke til oppfyllelsen av kontrakten. Herunder plikten til å motta ytelsen. Dersom en part ikke mottar ytelsen, vil ikke kontrakten kunne oppfylles kontraktsmessig og den andre part blir sittende igjen med ytelsen.

En annen medvirkningsplikt er plikten til å dra omsorg over tingen. En selger har plikt til å dra omsorg over gjenstanden frem til levering skal skje. Dersom kjøper er i kreditormora - ikke oppfylder sin medvirkningsplikt - vil selgeren ha omsorgsplikt mens ytelsen fortsatt er i selgers besittelse. Omsorgsplikten omfatter imidlertid kun det som anses rimelig etter forholdene.

Det kan oppstå omsorgsplikt for kjøper også. I tilfeller hvor kjøper har mottatt en ytelse, men senere ikke ønsker å beholde ytelsen, altså ønsker å avbestille eller tilbakelevere, hefter det omsorgsplikt for kjøper. Dette innebærer at kjøper skal ivareta gjenstanden i rimelig utstrekning.

I enkelte tilfeller vil parten med omsorgsplikten kunne få dekket utgifter han har hatt ved å dra omsorg for

tingen. Dekkingen av utgifter begrenses imidlertid til rimelige utgifter. Det kan således ikke kreves vederlag for eget arbeid og heft ved omsorgsplikten.

1.4.5 Vanlig god vare

Et alminnelig prinsipp er at kontraktsgjenstanden skal passe til både de individuelle formål kjøperen har for ytelsen, samt de generelle formål en tilsvarende ytelse har. Ytelsen skal altså være vanlig god ytelse.

I Videospiller-dommen (Rt. 1998 s. 774) fikk en forbruker medhold i et krav om retting av en mangel i en videospiller. I dommen vurderte Høyesterett mangelen ut fra hva en alminnelig kjøper hadde grunn til å forvente med tanke på levetid. Førstvoterende uttalte at kjøperen hadde krav på "alminnelig god vare".

De øvrige kontraktslovene har lignende bestemmelser om kontraktsytelsene som er avtalt. Det kreves at ytelsene skal passe til de formål som enten kjøperen har uttrykkelig presisert, eller det som antas å være en alminnelig god vare, altså de generelle formål med varen.

1.4.6 Retterett

I kontraktsforhold som omhandler salg og kjøp, kan det i enkelte tilfeller oppstå kontraktsbrudd hvor den ene parten fremmer krav mot selger. Et alminnelig prinsipp er i slike tilfeller at selger har en retterett.

Retteretten er en defensiv beføyelse som bidrar til å avverge eventuelle krav mot selger. Retten innebærer at uavhengig av om kjøper har krevd retting eller omlevering, kan selger tilby retting av mangelen. Dette er for å kunne beskytte selger mot kontraktsbruddskrav hvor mangelen kunne blitt utbedret ved mindre inngripende krav.

Retteretten strekker seg lengre enn kjøpers rett til å kreve retting. Dette er fordi krav om retting ikke er et alminnelig kontraktsrettslig prinsipp.

1.3 Læren om bristende forutsetninger

Læren om bristende forutsetninger er et alminnelig kontraktsrettslig prinsipp. Det innebærer at hver part selv har risikoen for sine egne forutsetninger ved kontraktsforholdet.

Læren om bristende forutsetninger kan medføre at en kontrakt må revideres. Dersom en forutsetning brister, vil det kunne medføres at en avtale kan heves. Det er imidlertid enkelte krav for at en bristende forutsetning skal kunne påbeopes.

Forutsetningen må ha vært kausal, altså den må ha virket motiverende for avgiver. Forutsetningen må i tillegg ha vært relevant. Dette kravet innebærer at forutsetningen må ha omhandlet en sentral del av kontraktsforholdet. Det kan oppstilles som et spørsmål om hvem av partene som bør bære risikoen for at forutsetningen brister. Til slutt er det et vilkår om at forutsetningen har vært synbar.

1.5 Avslutning

De alminnelige obligasjonsrettslige prinsippene utgjør en stor del av den ulovfestede kontraktsretten, og kan også gjøres gjeldende i kontraktstyper som er lovregulert.

Prinsippene er etablert gjennom lengre rettsanvendelse, herunder blant annet rettspraksis. Prinsippene kan fungere som en veileder hvor svaret på løsningen ikke er særlig klart, og det kan fungere som tilleggsargumentasjon for å gi legitimitet til argumenter.

2 Del II Praktikum (vektes 2/3)

Avgjør tvistene som finnes i oppgaveteksten på det vedlagte pdf-dokumentet ved å ta stilling til kravene som fremmes, og ved å drøfte alle rettslige spørsmål som faktum foranlediger, så vel de prinsipale som de subsidiære.

Skriv ditt svar her...

Oppgaven omfatter to tvister. I tvisten mellom Peder Ås og Fritidsbåt AS er det krav om tilbakeholdsrett og prisavslag. Det primære rettsgrunnlaget mellom partene er som hovedregel avtalen mellom partene. Peder Ås er forbruker og Fritidsbåt AS er næringsdrivende, hvor kontrakten omfatter kjøp av en båt.

Forbrukerkjøpsloven av 2002 (fkjl.) vil derfor fungere som bakgrunnsrett der avtalen er utydelig eller vag, jf. fkjl. §1. Loven er ufravikelig og det kan ikke avtales vilkår til ugunst for forbrukeren, jf. §3.

Peder Ås krever først og fremst tilbakeholdsrett som følge av mangelen, for å sikre prisavslagskravet sitt. Problemstillingen blir således om det er adgang for Peder å holde tilbake det resterende av kjøpesummen, herunder 200.000kr.

I fkjl. §28 fremgår det at forbrukeren kan "holde tilbake betalingen" for å dekke de krav som følger av mangelen. Forbrukeren kan imidlertid ikke holde tilbake mer enn det som vil gi betrykkende sikkerhet for kravet.

Det fremgår av faktum at Peder krever prisavslag for mangelen. Det fremgår av rapporten fra Båteksperter AS at utbedring av mangelen ble satt til kr. 40.000. Peder ønsket å holde tilbake restbeløpet for å sikre sitt prisavslagskrav tilsvarende kostnadene av å sette inn en ny motor som oppfylte de krav til miljøforbruk og hestekrefter.

Båteksperter AS antok at en ny motor med 500 hestekrefter som også var miljøvennlig, ville koste ca. 150.000 kr, men at dette ikke kunne fastsettes konkret ettersom prisen på en bruk motor kunne variere en del.

Det er klart at Peder kan holde tilbake så mye av betalingen som vil gi en betryggende sikkerhet for hans krav.

Problemstillingen blir da om Peder kan kreve prisavslag for mangelen.

Avtalen mellom partene regulerer ikke en parts adgang til å fremme krav, og bakgrunnsretten vil derfor anvendes.

For at en part skal kunne fremme kontraktsbruddskrav må det foreligge et kontraktsbrudd. Ved vurderingen er utgangspunktet det objektive avviket fra kontraktsmessig oppfyllelse. Vurderingen er både kvantitativ og kvalitativ.

Ved bedømmelsen av om tingen har en mangel, skal tidspunktet da risikoen går over på forbrukeren legges til grunn. Dette gjelder selv om mangelen viser seg senere, jf. fkjl. §18 første ledd.

I avtalen mellom Ås og Fritidsbåt AS ble det avtalt at båten Sorgenfri skulle selges med en ny og miljøvennlig motor til en pris av 800.000kr. I avtalen fremgikk det ikke nærmere tekniske spesifikasjoner av motoren. Det ble i tillegg inntatt et "som den er"-forbehold i kontrakten. Videre i kontrakten ble det fraskrevet alt ansvar for feil med motorens montering og funksjon.

Et "som den er"-forbehold fraskriver selgeren for alle skjulte feil og mangler. Det kan imidlertid foreligge en mangel dersom tingen er "i dårligere stand enn forbrukeren med rimelighet hadde grunn til å forvente", eller hvis det foreligger forhold som nevnt i fkjl. §16 første ledd bokstav b eller c, jf. fkjl. §17 første ledd.

Spørsmålet blir da om "tingen ikke svarer til opplysninger som selgeren i sin markedsføring har gitt om tingen". Det kreves også her at unnlåtelsen har hatt innvirkning på kjøpet, jf. fkjl. §16 bokstav c.

Peder hevder at markedsføringen fra Fritidsbåter AS var mangelfull da de ikke inneholdt opplysninger om at den nye motoren var svakere og hadde lavere toppfart enn den opprinnelige.

Det er klart at avtalen mellom partene ikke ga noen nærmere spesifisering av motorens egenskaper, annet enn at den var ny og miljøvennlig. Det er klart at det ikke er gitt uriktige opplysninger i verken markedsføring eller avtale.

Båtmanualen som viste at toppfarten var 35 knop forutsetter at det er den opprinnelige motoren fra 2005 som er installert i båten. Denne motoren har 500 hestekrefter. Da Peder har fått byttet ut denne motoren med en annen, kan han ikke forvente at opplysningene i manualen skal svare til faktiske egenskaper ved båten.

Etter ordlyden i fkjl. §16 bokstav c kreves det at selgeren har markedsført eller gitt opplysninger som ikke stemmer. Det er klart av faktum at det ikke er gitt nærmere opplysninger om motorens kraft og toppfart.

Spørsmålet blir da om det foreligger forhold som nevnt i fkjl. §16 første ledd bokstav b eller c, jf. fkjl.

§17. Peder anfører at Fritidsbåter AS har tilbakeholdt og gitt uriktige opplysninger om båten.

Det fremgår av lovbestemmelsen i fkl. §16 bokstav b at tingen har en mangel dersom selgeren har "forsømt å opplyse om forhold ved tingen som han burde kjenne til, og som forbrukeren hadde grunn til å regne med å få". Det er videre et krav om at unnlatelsen av opplysningen har innvirket på kjøpet.

Det fremgår av avtalen mellom Peder og Fritidsbåter AS at den gamle motoren ble byttet ut med en nyere og miljøvennlig motor. Det er klart at Båtservice installerte en brukt motor fra 2018 som oppfylte de aktuelle miljøkravene. Det er klart at den nye motoren oppfyller de krav til motor som fremgår av avtalen.

Det fremgår således av faktum at Fritidsbåter AS hadde unnlatt å opplyse Peder om at den nye motoren var svakere enn den gamle motoren. Fritidsbåter AS mente at en slik opplysning ikke var relevant for Peder.

Spørsmålet er da om Peder hadde "grunn til å regne med å få" denne opplysningen, jf. fkl. §16 bokstav b.

Peder hadde ikke presisert særskilte behov for motorkraft og toppfart ved den nye motoren. Han hadde kun presisert at den skulle være ny og miljøvennlig. Det er klart at en motor fra 2018 er nyere enn den fra 2005.

Formålet med båten var for Peder å kunne dra på koselige familieturer i Oslofjorden. Det fremgår av faktum at Peder uttrykte dette ved kjøpet. Fritidsbåter AS hevdet at den nye motoren ville oppfylle Peders formål med kjøpet på en god måte.

Det kan imidlertid anses som god skikk at selger skal opplyse om nye forhold ved en kjerneegenskap ved tingen, dersom egenskapene ikke fremgår av den manualen som følger med salget.

En alminnelig kjøper skal kunne forvente at selger opplyser om endrede forhold ved salget, uavhengig av om endringen bygger på oppfordring fra selger.

Momentene taler derfor for at Peder ikke hadde grunn til å regne med å få opplysninger om den minskede motorkraften.

Vurderingen går da over på om båten er i "dårligere stand enn forbrukeren med rimelighet hadde grunn til å regne med". Det skal i vurderingen legges vekt på det aktuelle forbeholdet, kjøpesummens størrelse og forholdene ellers.

Det fremgår av faktum at den opprinnelige motoren hadde 500hk og en toppfart på 35 knop. Den nye motoren har i mangelfri stand 400hk og en toppfart på 30 knop.

Dersom motoren hadde blitt installert feilfritt, ville differansen mellom den nye og den gamle motoren ikke føre til at båten var i dårligere stand enn forbrukeren kunne regne med.

Mangelen førte til at den faktiske toppfarten på motoren ble 25 knop, og at hestekreftene ble senket til 300hk. Det kan med rimelighet forventes at Peder kunne ha forventninger om at en 34 fots båt fra 2005 til en markedspris av 800.000kr skulle ha større motorkraft og høyere toppfart enn det den faktisk hadde.

Det kan imidlertid argumenteres at Peder ikke oppfylte sin undersøkelsesplikt. Det fremgår av faktum at Fritidsbåter AS hadde oppfordret Peder til å ta kontrakt med Båtservice AS for å få nærmere informasjon om motoren.

Det er ingenting i faktum som tilsier at Peder etterfulgte denne oppfordringen, verken før eller etter mangelen gjorde seg gjeldende. Undersøkelsesplikten er et alminnelig prinsipp som innebærer at kjøper har en viss plikt til å undersøke gjenstanden.

I fkl. §16 tredje ledd fremgår det at forbrukeren ikke kan gjøre gjeldende en mangel som han kjente eller måtte kjenne til ved kjøpet. Ordlyden "måtte kjenne til" taler for en strengere kunnskapsterskel eller ordlyden "burde kjenne til" i kjøpsloven. Dette bunner i forbrukervernet.

Det er også alminnelig antatt at opplysningsplikten for selger går lengre enn undersøkelsesplikten for kjøper. I forhold der partene har ulikt styrkeforhold, som i dette tilfelle her hvor ene parten er forbruker og den andre er næringsdrivende, vil den næringsdrivende ha en skjerpet plikt til å opplyse kjøper om aktuelle forhold ved kjøpet. Anførselen om at Peder hadde forsømt undersøkelsesplikten sin, kan derfor ikke bære frem.

Delkonklusjonen blir da at det foreligger en mangel i turboen i motoren.

For at en part skal kunne rette mangelskrav mot den andre part, må det være reklamert rettidig. Etter fkjl. §27 skal forbrukeren reklamere "innen rimelig tid" etter oppdagelsen av manglen. Det er klart av faktum at Peder reklamerte innen rimelig tid, ettersom han reklamerte overfor Fritidsbåt AS den 15. mai, hvor levering av båten skjedde 1. mai. En tidsperiode på 14 dager er klart innenfor den relative reklamasjonfristen i forbrukerkjøpsloven.

Det fremgår av fkjl. §31 at forbrukeren kan kreve et passende prisavslag, dersom mangelen ikke rettes eller tingen omleveres. Ordlyden viser at selger skal ha en mulighet til å foreta avhjelp på tingen, før det kan kreves prisavslag.

Fritidsbåter AS krevde å få rettet mangelen, i det tilfellet det forelå en mangel. Det er klart at det foreligger en mangel ved ytelsen.

Selger har en alminnelig retterett som defensiv beføyelse. En slik rett er gitt for å gi selger en adgang til å avverge andre kontraktsbruddskrav ved å foreta retting. Retten er også lovfestet i fkjl. §29 tredje ledd, hvor det fremgår at selgeren kan tilby retting dersom dette skjer uten opphold.

Spørsmålet blir da om retting av mangelen vil kunne skje uten opphold.

Rt. 2006 s. 179 omhandlet selgers retterett ved mangelfull støvletthæl. Kjøperen krevde omlevering, mens selgeren mente at retting ville være tilstrekkelig for å gjøre ytelsen kontraktsmessig. Dommen har overføringsverdi da det her også er snakk om retting av mangel.

Førstvoterende i dommen trekker inn EUs forbrukerkjøpsdirektiv. Forbrukerkjøpsloven bygger på dette direktivet. Det fremgår av direktivet at retting skal fullføres "innen rimelig tid og uten vesentlig ulempe for forbrukeren". Det skal tas hensyn til varens art og forbrukerens formål med å anskaffe varen.

Det er klart av faktum at retting av den foreliggende mangelen i motoren, vil kunne gjennomføres innen tre virkedager. I fkjl. §30 tredje ledd skal forbrukeren stilles erstatningsgjenstand dersom han blir avskåret fra ytelsen i mer enn en uke. En kan tenkes at dersom avhjelp kan skje med mindre en ukes opphold, vil dette oppfyllet kravet til "innen rimelig tid".

Retting av mangelen ville innebære å bytte den mangelfulle motoren ut slik at båten ble kontraktsmessig. Retting i dette tilfellet vil derfor gjenopprette balansen i kontraten ved at Peder får båten i mangelfri tilstand.

Fritidsbåter AS kan derfor rette mangelen ved båten, og således avskjære Peders prisavslagskrav.

Drøftelsen angående størrelsen på prisavslaget vil derfor bli subsidiært.

Fritidsbåter AS anførte at et prisavslaget på 150.000kr. kunne under ingen omstendigheter være så stort. De hevdet videre at ved retting av mangelen til 40.000kr ville båten bli kontraktsmessig igjen.

I fkjl. §31 fremgår det at prisavslaget skal settes passende slik at "forholdet mellom nedsatt og avtalt pris svarer til forholdet mellom tingens verdi i mangelfull og kontraktsmessig stand på leveringstiden".

Forholdet mellom nedsatt og avtalt pris vil etter opplysninger i faktum utgjøre 40.000kr. Forholdet mellom tingens verdi i mangelfull stand og i kontraktsmessig stand vil også utgjøre 40.000kr.

Det er således klart at prisavslaget ikke kan settes til 150.000kr, ettersom det er den veiledende prisen for en miljøvennlig motor med 500hk. Dersom mangelen utbedres ved å sette inn denne nye motoren, og ikke tilsvarende til den som fremgår av kontrakten, kan det tenkes at kjøper vil tjene på utbedringen, noe som ikke skal skje. Dette er fordi mangelen ligger i turboen og ikke i selve motoren.

Det fremgår også at dersom retting skjer ved at Fritidsbåter AS setter inn en ny og riktig innstilt turbo, vil båten bli kontraktsmessig.

Prisavslaget settes derfor til 40.000kr og Peder må betale 160.000kr av den resterende kjøpesummen.

Twisten mellom Peder Ås og Båtservice AS.

Faktum oppstiller således en tvist om direktekrav mellom Peder Ås og Båtservice AS. Peder fremmet prisavslagskrav mot Båtservice den 15. juni, etter bistand fra en advokat.

Til dette hevdet Båtservice AS at det ikke var adgang for et slikt krav ettersom de ikke hadde noe kontraktsforhold til Peder Ås.

Spørsmålet blir således om det er adgang for Peder å fremme direktekrav mot Båtservice AS.

I fkjl. §35 fremgår det at forbrukere kan gjøre "sitt mangelskrav mot selgeren gjeldende mot et tidligere yrkessalgssledd". Dette gjelder kun for så vidt "tilsvarende krav på grunn av mangelen kan gjøres gjeldende av selgeren".

Ordlyden i bestemmelsen bygger direktekravsadgangen på springende regress. Ved springende regress fremmer forbrukeren sitt krav mot det tidligere yrkessalgssleddet. Forbrukerens krav ved springende regress begrenses av hans eget krav mot selgeren, og av selgerens krav mot det tidligere leddet.

Ettersom Peders prisavslagskrav blir avskåret av retteretten til Fritidsbåter AS, vil han ikke ha noe mangelskrav mot Båtservice AS, da rettingen foregår av Fritidsbåter AS i samarbeid med Båtservice AS.

Adgangen til å fremme direktekrav vil derfor drøftes subsidiært, forutsatt at Peder hadde kunne fremme prisavslagskrav mot Fritidsbåter AS.

Det første spørsmålet blir da om Båtservice AS er et "tidligere yrkessalgssledd", jf. fkjl. §35.

Det er klart av ordlyden at det tidligere leddet må opptre innen yrkesalg. Det fremgår imidlertid av faktum at Båtservice AS ikke har opptredd som salgssledd i kontraktskjeden. Etter første ledd kan derfor ikke Peder fremme direktekrav.

Det fremgår likevel av fkjl. §35 fjerde ledd at forbrukeren kan gjøre sitt krav gjeldende mot en "yrkesutøver" som har utført arbeid på tingen.

Det siktes her til yrkesutøvere som ikke har vært salgssledd, men som har utført arbeid. Det er klart av faktum at Båtservice har montert ny motor i båten Sorgenfri. Det er klart at Båtservice dermed har utført arbeid på tingen.

Det er videre på det rene at Båtservice er en yrkesutøver ettersom de er et spesialistverksted for båter, jf. faktum. Peder kan dermed fremme sitt mangelskrav mot Båtservice AS, og anførselen om manglende kontraktsforhold faller bort.

Peders direktekrav betinges av at Fritidsbåter AS kan gjøre tilsvarende krav gjeldende mot Båtservice AS. Spørsmålet blir da om Fritidsbåter AS kan gjøre tilsvarende mangelskrav gjeldende mot Båtservice AS.

Etter ordlyden i fkjl. §35 første ledd kan Peder gjøre sitt mangelskrav gjeldende mot Båtservice AS dersom Fritidsbåter AS kan gjøre tilsvarende krav gjeldende.

Spørsmålet blir da om Fritidsbåter AS kan gjøre tilsvarende mangelskrav gjeldende mot Båtservice AS.

Det fremgår klart av faktum at mangelen skyldes feil montering av motoren grunnet uriktige dimensjoner gitt av Fritidsbåter AS. De uriktige opplysningene medførte at Båtservice AS forutsatte at båten var mindre enn den faktisk var.

Avtalen mellom Fritidsbåter AS og Båtservice AS omfatter kjøp og installasjon av den nye motoren. Ettersom partene begge er næringsdrivende vil ikke forbrukerkjøpsloven gjelde. Det rettslige utgangspunktet er avtalen.

Det fremgår av kjøpsloven §2 at loven ikke gjelder avtale som pålegger "den part som skal levere tingen, også å utføre arbeid eller annen tjeneste, og dette utgjør den overveiende del av hans forpliktelser".

Det er klart av faktum at Båtservice skulle anskaffe den nye motoren, samt installere den i båten. Monteringen av motoren ble prissatt til 50.000kr, mens betaling av selve motoren ble fastsatt til 30.000kr. På bakgrunn av dett er den overveiende del av Båtservice AS sine forpliktelser utføring av tjeneste. Bakgrunnsretten blir dermed ulovfestet rett.

Vurderingen av om det foreligger en mangel i kontraktsforholdet mellom Fritidsbåter og Båtservice må derfor vurderes etter alminnelige prinsipper og analogier.

I håndverkertjenesteloven, som omfatter avtaler om installasjoner mellom næringsvirksomhet og forbrukere, foreligger det en mangel dersom tjenesten ikke fører til det resultatet som forbrukeren kan kreve, eller som er avtalt, jf. §17. Loven kommer ikke direkte til anvendelse, men det kan trekkes analogier fra bestemmelsene.

Av avtalen mellom partene fremgår det at oppdraget skal utføres etter faglige krav i bransjen. Avtalen gikk ut på anskaffelse og installasjon av den nye motoren. Avtalen oppstiller ikke nærmere beskrivelse av forpliktelsen, annet enn at Bilservice AS skulle installere en Volvo Beta med 400hk fra 2018.

Det er ikke holdepunkter i faktum for å konkludere med at Båtservice AS har utført oppdraget i strid med faglige krav i bransjen, ettersom det ikke er gitt fakta om bransjekrav.

Det ble videre inntatt en ansvarsfraskrivelse hvor Båtservice fraskrev seg alt ansvar for feil og mangler som skyldes uriktige eller ufullstendig informasjon fra oppdragsgiver.

Det er klart av faktum at feilen skyldes uriktige opplysninger fra oppdragsgiver, Fritidsbåter AS, som omfattet båtenes dimensjoner.

Spørsmålet blir da hvem av partene som er nærmest til å bære risikoen for mangelen.

Det er alminnelig rett at hver av partene har risikoen for sine egne forutsetninger. Den part som gir en opplysning, har selv risikoen for at den aktuelle opplysningen er korrekt.

Den uriktige opplysningen fra Fritidsbåter AS medførte at Båtservice AS forutsatte at båten var mindre enn det den egentlig var. Dette førte igjen til feilmontering.

I avtaler mellom næringsdrivende i samme bransje, stilles det høyere krav til korrekt opplysning. Dette er fordi det forventes at parter innenfor næring har den kunnskap som kreves.

Ettersom det er Fritidsbåter AS som har risikoen for sine egne opplysninger, og da disse var uriktige, må det anses at mangelen skyldes feil på Fritidsbåter AS sin side.

Det er klar rett at dersom mangelen skyldes kjøperen eller forhold på hans side, kan han ikke fremme kontraktsbruddskrav. Ettersom Fritidsbåter AS ikke kan fremme krav mot Båtservice AS, kan heller ikke Peder fremme mangelskrav direkte mot Båtservice AS.

Konklusjonen blir da Peder ikke kan kreve prisavslag av Båtservice AS.